Ч. 197. Чернівцї, субота дня 7. (19.) вересня 1896. Рочник XII.

ПЕРЕДПЛАТА

на „Буковину“ виносить
на цїлий рік 10 зр. — кр.
на чверть року 2 „ 50 „
місячно . . . . 1 „ — „
для заграницї 20 рублїв або 40 франків.

Поодинокі числа по 6 кр. в бюрі ґазет Л. Горовіца в Чернівцях, ул. головна ч. 17.

БУКОВИНА

ВИХОДИТЬ

щодня кромі недїль і руских сьвят о год. 5. по пол.

Редакция і Адмінїстрация „Буковини“ находить ся в Чернівцях (ул. Петровича ч. 2.)

Оголошеня приймає ся за оплатою 6 кр. від стрічки; а в „Надісланім“ по 10 кр. від стрічки.

Гадки бувшого москвофіла.

(Статї надіслані).

(Примітка від редакциї: Сї статї прислав нам один з тих москвофілів, (він тепер уже бувший москвофіл), котрі признають лише дві дороги: або Москаль або Русин, а посередного „рутенства“ разом з его тарабарщиною не признають. Таких москвофілів в австрийскій Руси ще не богато – і що найдивнїйше: найбільшими ворогами їх суть москвофіли-рутенцї (староруси), котрі мабуть інстинктовно відчувають то, що держать ся і жиють лише завдяки свому невиразному становищу. Не думаємо, щоби сї статї бувшого москвофіла навернули на праву дорогу тих дїтваків-рутенцїв, котрі на вид фонетики стають на голову і на цїлих зборах тов. ім. Качковского не знають о нїчім иньшім говорити, як о фонетицї; але сподїваємо ся, що незаслїплених москвофілів (особливо декотрих з молодших) все таки сї статї застановлять, тим більше, що писав їх чоловік уже старший, котрий був окрасою своєї партиї і працював для тих ідеалів, які у більшости москвофілів суть лише фразою без змісту. Арґументи такі, які стрічаємо в „гадках бувшого москвофіла“, міг зібрати лише чоловік, що належав до москвофільскої партиї. Подібні гадки бувшого москвофіла (з молодших) містили ми в *Буковинї* 1894 року).

1. Москвофільство партия мертва.

Хто у нас (на Буковинї) слїдить подїї послїдних лїт, той мусїв переконати ся, що партия українсько-руска зробила в кождім взглядї успіхи вельми значні. Здобуток чотирьох мандатів в соймі краєвім (правда, два желїзні характери із них попали у византийску неволю), засноване рускої друкарнї і ґазети щоденної, заложене досить великої бурси, одержане наперекір чималим змаганям ворогів рускої ґімназиї і наконець переперте у школї фонетичної правописи — се суть річи, котрі всякого спонукують висказати признане партиї. Здобутки сї не лиш дали доказ жизненности напряму, але й усталили на будуче сю жизненність і додали значних сил дотичному орґанїзмови.

Я нарочно говорю тут о українсько-рускій партиї, а не о народї українсько-рускім, бо маючи на оцї ще другу партию, котра усмотрює сей нарід для об'єдиненя з народом московским, хочу, не даючи з упередженем першеньство однїй перед другою, об'єктивно розслїдити вартість одного напряму і другого.

Наразї обмежу ся загальним противоставленем реальних успіхів з обох сторін для себе самих. Питаю ся: якими успіхами можуть москвофіли повеличати ся в послїднім десятилїтю в Австриї? — Нїякими, або скорше неґативними. У всїх своїх предприятях терплять они здавна рішуче фіяско. Протести їх против фонетичної правописи пропали без відгомону; спорядителї купчанківского віча посрамили ся; посрамила ся і депутация до Відня, а вкінци навіть і православна буковиньска консистория, що була так довго оплотом об'єдинителїв, начала наближати ся до народовцїв. Всї сесї невдачі можуть сьвідчити двояко: або партия москвофільска в собі гнила і позбавлена жизненної енерґії, або обставини внїшні не дають їй дихати і гамують і спиняють єї розвій. Побачимо далї, що має місце і одно і друге. Припімнувши, що ся партия з особливим уподобанем любить називатись старою, менї насуває ся на гадку, мов би она пережила свій вік і була близькою смерти, а в такім разї можна єї уважати з огляду на слабі сили і з огляду на наступившу вже у неї смерть моральну — партиєю мертвою.

2. Москвофільство ідеальне.

Натякнувши на моральну смерть партиї, у мене було на оцї москвофільство наше фактичне, домородна фалянґа кацапствуючих поклонників царя-батюшки, котра не знаючи язика московского і не силуючись навіть его знати, бавить ся тільки в полїтику, не розуміючи ідеї москвофільства і видячи головну задачу свого житя в обкиданю болотом партиї народовцїв. З сею фракциєю в глубинї душі я нїколи не солїдаризував ся, овшім чув завше в дусї глибоке против неї обурене. І коли прилюдно вперед я не вирік ся єї, то лишень в на-

---

4)

ФРІЦ РАНДЕЛЬ.

Повість з норвеского

Хр. Вінтерґієльма.

(Дальше).

Він піднїс ся, упорядкував своє одїнє з поважною, трохи рішучою міною.

„Ба, але оно написано,“ замітив Ведель осторожно і з сумнївом.

„Що написано? Богато написано, чого не держить ся нїхто. Дай свому батькови або пароховi по правім лици і чекай, чи они наставлять тобі лїве? Ха-ха! Нї, розумієш, се вже мусить раз скінчити ся, щоби з нами обходились, як з дїтьми.“

Ведель піднїс ся; они опустили луку.

„Але подумай тілько, як би Маруся се розповіла була! Я не розумію, як ти міг відважити ся!“

„Ах, женщини не суть такі строгі, за яких видають ся,“ відповів Фріц в легкім тонї. Він пригадав собі фразу свого вітця зі вчора, а она надавалась так добре до теперішньої ситуациї.

Коли Ведель пізнїйше прийшов до переконаня, що Фріц безпечно мав слушність, а він також не хотїв оставатись в зрілости позаду него, не пішло єму так добре, як Фріцови.

Він вишукав собі спосібність одного дня, коли дома було велике пранє в прачкарни. Сей дімок лежав далеко на сторонї і надавав ся знаменито для маленької ідиллї, що мусїла бути скрита перед сьвітом. Але дївчина у Стенердзена не мала вже сїмнайцять лїт, але певно з двайцятьпять, а потому она вже пережила була пятий акт любовної траґедиї і не мала зрозуміня для пустої дитинности малого, дрібного хлопчини. Отже на перше сьміле зближене Ведля відповіла тим, що вдарила его поза уха мокрою сорочкою, що як раз викручувала. По сїм привитаню наступив другий удар і третий з тим успіхом, що уступаючий напастник вкінци посовгнув ся на камяній підлозї і сїв у шафлик, повний білизни намоченої в водї. Тяжко діткнутий опустив побоєвиско з достаточною прохолодою, щоби зрозуміти, що виправа coup de main полягає на докладнім обчисленю відпорної сили неприятеля.

Він був на стілько проворний, що промовчав свою програну, але его відвага не упала; невдача подразняла его тим більше до нових подвигів, при котрих міг би побідити. За тяжко єму було зносити таку ганьбу і не тревало довго, коли міг зміряти ся з Фріцом, котрий з них більше побідоносний.

IV.

Вечером, коли Фріц мав яко студент від'їздити до столицї, до Християнїї, пішов до малого моста. Спомини его дитинячих лїт відозвали ся тепер в нїм, коли стояв перед новим роздїлом свого житя і его щось немов би тягнуло попращати ся з тою околицею, котру він знав в кождім закутку, в кождім осьвітленю, так само в яснім, як темнім і сумнім. Широкі тїни тягнули ся остро і темно від берега по гладких плесах ріки. Але горі над хребтом гір зачервонїло ся заходяче сонце небо так ясно, що він міг почислити там дерева, а в долинї під ним блищали вікна розкинених хаток мов в огни. А Ельва плила спокійно, з тим самим відвічним шепотом — завсїгди нова, а прецїнь стара, цїлком як ся громада, котру мав тепер покинути.

Єму здавало ся, що се вже богато лїт, відколи він може запамятати, зайшло так богато змін. Не мало померло, дехто вибив ся на верх, але він сам виріс разом з ними всїма і тепер, коли вся цїлість, так люди, як і околиця, стояли перед его очима — було оно таки одно і те саме. Але там у столицї буде певно всьо нове, певно більше, богатше, ріжнороднїйше. Чи буде також приємнїйше і лїпше? Він уложив свої пляни, витичив собі дорогу, котрою мав іти, щоби на найкоротшій дорозї осягнути цїль, котра зближає людскість до понятя краси. Але проте він стояв тепер мов би перед скоком у потемок.

Він ледво почув, що Ведель Стенерзен зближав ся. Сей прийшов, щоби умовити ся про завтрішню їзду, але не хотїв довше бавитись; він казав, що мусить спішити ся до дому, а потім зайшли єму очи кількома дурними сльозами. Се прецїнь так дивно кидати матїр і вітця і всьо, до чого він призвичаїв ся. Однак Ведель відвернув ся на-пів, щоби укрити зворушене, затиснув соломяний капелюх глубоко на чоло і зачав малювати тонкою студентскою паличкою якісь фіґури на мостовім помостї.

дії, що она поверне скоро до ідеалу москвофільства, як я єго розумію. А розумію я єго так:

Жадний учений і жадна наука не могла і не буде могла мені доказати, чи нарід малоруский і московский de jure повинен бути один нарід, чи два віддільні самостійні народи. Правда, у нас ще часто беруть ся переконувати других сим родом доказів. Але кого они переконали? Я думаю, що тільки людий не зовсім зрілих. Треба знати, що взглядна переконуюча сила в сім поступованю лежить в незнаню доказуючих точок противника. Дійшовши до сего критичного пізнаня, кождий чесний, неупереджений чоловік повинен у сім разї признати слушність так народовцям, як і москвофілам. Отже коли каже хто, що племя московске і руске повинно бути одним народом, то гадка ся сама по собі не є в нічім гірша від гадки, що нарід один і другий суть два віддільні народи. Так означене москвофільство я називаю москвофільством ідеальним. Єму розуміє ся противоположне українофільство ідеальне.

3. Москвофільство і українофільство против себе.

Гадав би хто, що коли одна гадка рівно добра, як і друга, тоді треба їм дати волю і перевести в житє обі разом. Та ба! Годї садити на однім кавалку поля двояке зерно, годї садити лїс і хлїб разом. Насїнє і одно і друге — добре, та що з того, коли в суміш садити чи сїяти не можна...

Оно нїби-то і можна, та тільки плодів не буде, хиба що насїнє і робота пропаде. (А такі славні сїячі на практицї — то загал наших москвофілів, то наша боголюбива староруска партия зі своєю тарабарщиною язиковою, зі своєю малорускою мовою обходовою і общерускими „притязаніями“). Але не лишень робота в сїм разї пропадає — се ще пів біди-лиха: пропадає ще і поле, поле кровію наших вітцїв здобуте і нам в спадщинї передане — пропадає і нидїє наш нарід (або тїснїйше сказавши, та часть народу, котра повірена опіцї і проводови такої безголової інтелїґенциї, як у нас — що і представляє собою сїячів).

Отже хоть і рівні собі по гідности ідеали українофільства і москвофільства, то все они не можуть бути разом переведені в житє, бо тут они взаїмно нищуть ся — мов той огонь і вода.

4. В імя людскости!

Українець — або Москаль! „Хохолъ“ — або „кацапъ“. Рішатись треба! Не можна служити Господу і мамонї. Але як рішати ся? У нас не одна біда, а десять. А може найгірша та, що у всякого „свій“ розум, кождий хоче бути оригіналом. Єсть у нас „русскіе“ москалї, є „русскіи“, є і „руский“, і Біг зна', які ще є. Та на нещастє і межи народовцями єдности нема. За винятєм фонетичних часописий нема і двох ґазет писаних одинаковою правописею. Се немов проклятє якесь. Twardy jak Rusin — каже польска пословиця і Біг-ме, правду каже. І та „твердість“ у поодиноких така сильна, що жене їх иноді на ослїп к поступкам супротив противника не лиш нелицарским, але просто нечесним, підлим. Тому заки стану розслїжувати дальше сесю справу, то думаю, що не злишне буде припімнути ту кождому, що ми перше всего люди, потім Славяни (винні братерску любов не лишень „непризнаючим ся до славянства“ Полякам, але і „гнобителям Славян“ Москалям, а вкінци вже Русини, що себе не повинні меньше цїнити як других; длятого ми нїяк не повинні-б пр. чисто руску ґімназию в Чернівцях прозивати „чумою“, або посилати своїх дїтий для уникненя науки мови рускої на об'учене волоскої мови.)

5. Москвофільство дїйсне за границею і у нас.

Москвофіли австрийскі і москвофіли російскі стоять на зовсїм ріжнім ґрунтї. Послїдні складають властивий штаб, а наші то лишень прихвостнї. (Противно майже знов річ має ся з народовцями. Тут знов ми маємо більшу перевагу перед Українцями, хоть ті від нас о много численнїйші). Російскі москвофіли — говорім, що хочемо — стоять на реальнім ґрунтї і після них можна сконстатувати прикмети москвофільства на реальній підставі.

Що є точкою відріжняючою двох народів? Може походженє? може раса? може однакові звичаї і обичаї? Нї, і ще раз нї! Дарма, що примішку татарску закидують Москалям їх вузкоглядні вороги, хотячи доказати, будьто они не Славяни, а таки справдїшні монґоли. Навіть як би у них не було і каплї крови арийскої, а тільки чиста татарска і они-б говорили славянским язиком — они й тодї мусїли-б називати ся Славянами. Бо відріжняючою точкою народів — се-б то націй — є і остане ся тільки язик.

Тепер пригляньте ся, які Великороси, се-б то „общерусскіе“ із наших москвофілів. Они сараки „по русски“ не вміють. Вся московщина у них тільки „притязаніе“, т. є. претенсиї. Ну, а претенсиї собі претенсиями — і коли жаба хоче волом бути, то она тому ще ним не є. — Противно закордонні москвофіли: они — мовляв цинїчно — уже дїйсні воли. Они знають „обще-русскій“ язик; они можуть старати ся о вщеплене малорускому народови своїх ідей і можуть іти і навіть ідуть до якоїсь ясно визначеної мети. У них є огнища, прилюдні школи, де вчуть московского язика... Того всього у нас як не було, так і нема, — так і не може бути.

(Дальше буде).

„О певно, се трохи дивно,“ сказав Фріц спокійно, розглядаючись по околици, „але, мій Боже, та-ж се тілько чотири милї.“

„Менї здає ся, що то всьо одно, як би було і чотириста,“ відповів Ведель з мягким, жалісним виразом в голосї. Він пішов геть. Фріц глядїв за ним дивним поглядом, в котрім мішала ся прихильність приятеля і усьміх більшої дозрілости дорослого молодця над дитинячим умом. Він чув ся мов тим поростаючим птахом, що вже уносить ся на своїх крилах.

В тій хвилї, коли хотїв рушати, задержав ся нагло назад. Він зобачив Марусю над рікою. Она як раз зійшла до води з великим клунком біля, котре хотїла полокати і сьпівала собі при тім веселу пісоньку. Ой так, се вже давно минуло — кілька лїт тому — хотяй в тій хвили він пригадав собі всьо так докладно, як би се вчера стало ся. Она тепер віддана, віддана за Нїльса, що вже тогди старав ся о ню, і зітхав. Нїльс був тілько сином огородника, а що єго найстарший брат мав унаслїдити дім, мусїв Нїльс піти як найранче в сьвіт і служити. Не був він хороший, противно довган з згорбленими плечима, що зза-раня згорбились від працї в поли. Кождого разу, коли він вступив до кухнї, була Маруся не мало зла, що він глядїв на неї тихо-мовчки довго-довго, як скидав шапку і відгортав довге волося з споченого чола тою рукою, що не вміла нїчим иньшим орудувати, як лише сокирою і вилами, що він правильно в понедїлок, коли дістав свою заплату, казав: „Я купив тобі маленьку шпильку,“ а потому додавав так само правильно: „а прецїнь я тебе так люблю, Марусю!“ Але она була незворушима — розуміє ся ще більше, коли позискав був єї любов.

Однак прийшов і той день, де пан і панї Рандель не могли вже довше бути слїпими. Треба було дїлати скоро і рішучо і Рандель уладнав всьо скоро з Нїльсом, котрому очивидно справа з Фріцом не була дуже до смаку. Але він згодив ся остаточно уважати Марусю за невіддавану вдову, як то говорить ся звичайно. Окрім того обіцяв Рандель обезпечити єї будучність. Тяжше прийшло ся панї Рандльовій з Марусею, котра якийсь час опирала ся переговорам, але й она піддала ся, коли Фріц зовсїм пасивно заховував ся, а єї романтичні сни мусїли безусловно уступити перед грізною, невмолимою дїйсностию. Супружество помістили в домі одного моряка і устроїли для Марусї малу крамницю. Всьо провадили они дуже старанно і щасливо; обоє згаджали ся з собою дуже добре. Єї найстарший синок не мав згорблених плечий Нїльса, а другий за те був такий самий довган.

Фріц зійшов до неї.

Коли она почула єго кроки, відвернула ся з своєї схиленої постави на сторону і випростовала ся трохи, опираючись одною рукою в поясї, а другою держачи білизну в водї.

„Я завтра від'їзджаю, Марусю, я зістав тепер студентом.“

„Еге, я чула.“ Она випрямила ся тепер цїлком, і глянула на него. Легкий румянець перелетів через єї лице, але се могло бути наслїдком так добре внїшної, як і внутрішної причини.

„Мушу отже тебе ладно попращати, Марусю“, сказав з легким усьміхом. „Знаєш прецїнь, що... слухай, Марусю, ти прецїнь не гнїваєш ся більше на мене?“

В нїм зворушило ся горяче чувство закиду чи жалю і трохи було сего слїдно в єго поглядї і в єго голосї.

„О, зовсїм нї,“ відповіла свобідно. „Се все було тілько дитиньство, ви-ж прецїнь знаєте.“

„Кажеш менї „ви“, Марусю? Так я мушу очивидно думати, що ти гнїваєш ся на мене.“

„Прецїнь я мушу тепер говорити „ви“, бо ви стали таким делїкатним паном і дорослим студентом.“ Она оглянула молодого, пристойного мужчину від ніг до голови, як він стояв перед нею в своїм новім лїтнім уборі зручно, легко і свобідно, встромив руки в бічні кишенї та перехилив круглий фільцовий капелюх по своєму звичаєви трохи на бік. Єго будова тїла стала з лїтами сильнїйша, а постава цїпкійша, і взагалї він виріс дуже. Мав острійший вираз в правильних, по матери унаслїджених чертах; особливо стягали на себе увагу делїкатне тїло і хороші, малі, змислові уста з рожевими губами. Але з того молодечого лиця виглядав розумний, спокійний погляд батька і так само пригадувало на него кучеряве, темне волосє, як укладало ся на чолї та на висках.

Фріц держав стебелинку в устах і оглядав докладно роскішне рамя Марусї, як она єго піднесла, щоби відгорнути кілька докучливих червоних волосків з чола. Єго гнївало трохи, що она споглядає на него так спокійно, майже усьміхнена, бо він думав, що в сїй хвили зворушить ся у неї, так як у него, трохи давного

НОВИНКИ.

Чернівцї, дня 18-го вересня 1896.

З інспекцийної подорожи мінїстра рільництва. Ґр. Ледебур приїхав в середу до Дорни Ватри і загостив до купелевого заведеня. Мінїстер оглядав там все докладно, висказував кілька разів своє повне вдоволенє. На бажанє краєвого президента згодив ся мінїстер, щоби старе жерело називало ся після імени мінїстра „жерелом Івана.“ Опісля від'їхав мінїстер до Айзенталю для звидженя копалень манґану, де тодї відбули ся два розірваня динамітом. В Якобенах оглянув мінїстер полоканє руди, топленє металїв і т. д. та висказав своє вдоволенє з цїлого урядженя копалень.

В Нових Мамаївцях відбуде ся в недїлю в полуднє отворенє читальнї „Рускої Бесїди“ в домі Івана Якубовича. Подаючи се до загальної відомости, надїємо ся, що на то народне сьвято прибудуть читальники і нечитальники з доохрестних сїл.

В Залїщиках відбуде ся перше представленє руского народного театру в суботу, дня 19-го с. м., а не в недїлю, як ми се вчера доносили.

Знесенє тайної кваліфікациї зелїзничих урядників є вже фактом. Після §. 78 нових приписів, виданих мінїстерством зелїзниць, має ся кождому урядникови і аспірантови на єго жаданє предложити протоколярно зміст кваліфікациї з поученєм, що єму прислугує право до 8 днїв внести против тої кваліфікациї евентуально зажаленє. О зажаленю має рішити той наставник, котрий має справджувати кваліфікацию. Як бачимо, зроблений вже перший перелом в сїй для урядників так важній справі. Маймо надїю, що тепер і иньші мінїстерства возьмуть під розвагу знесенє тайної кваліфікациї своїх урядників.

В справі недостачи здайних гроший оголошує галицка краєва дирекция скарбу: В остатних часах дійшли до відомости властий скарбових нарікання на недостачу в обізї здайних гроший по 2 гелери і по гелерови. Щоби тим нарікання зарадити, подає краєва дирекция скарбу до загальної відомости, що поручила всїм ц. к. касам, щоби мали в припасї в відповідній скількости здайні гроші бронзові по 2 гелери і по гелерови і видавали їх як найбільше при виплатї або в дорозї виміни зголошуючим ся сторонам.

Бар. Мустацца — польским комісаром! Що? спитають ш. читачі, бар. Мустацца, дїйсний проводир буковиньских румунїзаторів, польским комісаром! Так! Послухаймо, а довідаємо ся щось дуже цїкавого: В Чернівцях приготовляють ся всї — з виїмкою Русинів — до громадских виборів в осени. Лїберали і Поляки почали числити свої сили, а головно Поляки обчисляють, що при солїдарности польских виборцїв можна-б вибороти більше мандатів. Се озлобило румунїзаторів, і орґан бар. Мустацци накинув ся на Поляків на свій лад та закинув лїбералам, що то они „відкрили“ на Буковинї Поляків. На се відповідає місцева Gazeta Polska досить досадно і грозить, що бар. Мустацца при виборах буде мусїв добре числити ся з польскими голосами, той сам бар. Николай Мустацца, „котрий в 1863 р. саме тут на Буковинї був комісаром польского національного правительства підчас польского повстаня“! Знаємо, що бар. Мустацца нераз сим своїм „патріотичним“ становищем чванить ся. Бідний він, той бар. Мустацца, як часто він змінює свою барву: спочатку був польским комісаром, опісля нїмецким лїбералом (коли приходять вибори), в соймі „опікуном“ руского народу, а в дїйсности румунїзатор першого сорту! Як то називають таке сотворінє, котре міняє так часто свою барву чи там шкіру?...

Значна крадїж. В канцеляриї краківскої школи реальної украли сими днями 2000 зр. По кількадневнім пошукуваню удало ся виновника вислїдити в особі 22-лїтного слюсара Скульского, при котрім ще найдено 1200 зр. Скульский мав ще спільників при тій крадежи і за ними слїдить тепер краківска полїция.

Скажений пес. В селї Тухольцї під Климцем сказив ся пес, що заєдно стояв на привязи. Він перегриз ланцух і пустив ся сьвітами, кусаючи по дорозї всїх і всьо, що лише стрітив. В самій Тухольцї покусав двоє чи троє людий, в нїмецкій кольонїї Фелїциенталь коло Сморжа стрітив пес похорон і тут в великій товпі людий покалїчив 27 осіб; погнавши дальше до Сморжа, покалїчив одну жидівку в груди, другу в лице, а трету в шию, при тім покусав богато псів і худоби. В Мохнатім покусав три особи, в Матькові богато псів — але там єго вже убили колом в голову. Всї пси в тих селах вистрілянї. Покалїчені Нїмцї-кольонїсти виїхали до заведеня д-ра Буйвіда в Кракові, а наші селяни ходять до Верецьких на Угорщинї, де їм ляпісують рани і дають якісь „мушки против скаженини.“ Страшно тепер переходити від села до села.

Крадїж дитини. У Відни викликала великий розголос крадїж малого півторалїтного хлопчика. Хлопчик бавив ся з своєю сестрою і иньшими дїтьми, коли надійшла незнакома женщина і обіцяла їм щось купити. Та женщина вже попередними днями зближала ся до тих дїтий і все обіцювала якісь дарунки. Сим разом дїти єї послухали, але коли дївчинка пішла купити сливок до ґрайзлерника, щезла та женщина з хлопчиком. Полїция не мала жадних даних, хиба тілько, що та женщина була чорно вбрана, а хлопець без капелюха і босий. Через кілька днїв не мали пошукуваня полїциї жадного успіху, а в містї розповідали собі люди найрізнїйші річи. Одного ранку дістала панї Райхельт, мати украденого хлопчика, від „баронової Р. Л.“ лист, в котрім повідомляє єї, що хлопчик находить ся в добрій опінї і верне домів аж коли буде великий. По довгих пошукуванях удало ся віденьскій полїциї в середу вислїдити ту чорно вбрану женщину. Називає ся она Марія Барта. Она втратила недавно власну дитину, а попавши в якийсь стан божевільства хотїла винагородити собі ту втрату і вкрала того хлопчика. Єї прихоплено на стациї Кірлїнґ, коли хотїла з хлопчиком виїхати кудась дальше. Єї арештовано, але она в сїй хвили видобула револьвер і вистрілом в уста відобрала собі житє. Украденого хлопчика віддано матери.

Незвичайну петицию, бо заосмотрену сїмома мілїонами підписів, вручив сими днями „союз християньских женщин сьвіта“ королевій анґлїйскій Вікториї. Петиция написана в 44 язиках і просить державні власти о підпору в борбі з піяньством і з розповсюдненим в Анґлїї, Індиях і Хінах звичаєм куреня опіюм.

Смерть воздухоплавників. Страшний випадок лучив ся дня 2-го серпня у великім парку в Кіне в Америцї, де розіграв ся заклад між двома воздухоплавниками, Франком Якобзеном, котрий вже 105 разів їздив бальоном, і якимсь Діддєм. Оба мали з означеної висоти спустити ся на землю за помочию падаків. Бальони піднесли ся в воздух рівночасно. Бальон Якобзена експльодував у висотї 150 стіп. Вправдї удало ся Якобзенови відчепити падак, але не міг єго отворити і він впав, ламаючи собі руки і ноги, в численно зібрану товпу, в котрій була і єго жінка з сином. Небавом потім він помер. — Того самого дня лучив ся такий самий випадок в Дакос. Воздухоплавник Борзен зачіпив ся з своїм падаком о дерево. При тім зломав собі хребет і згинув за кілька хвиль.

чувства, трохи тужної згадки за минувшими щасливими хвилями.

„Але чи ти тепер дїйсно щаслива, Марусю?“

„Щаслива? Чому не мала би я бути щаслива? Менї добре в кождім взглядї і Нїльсови іде добре в роботї і з моєю крамницею поводить ся як найлїпше, а ваш отець був такий добрий... о, певно, нам веде ся досить добре.“ Она поглянула на долину і зігнула ся полокати білизну.

„А Нїльс?“

„Ах, єму певно добре, коли менї добре,“ сказала скоро і випростувала ся. Відкинула трохи голову назад, не зміняючи однак виразу лиця. Так він не думав очивидно над своїм питанєм, але коли она єго не розуміла, або не хотїла розуміти, то було лїпше дальше не питати ся за тим.

„Ну, так я мушу вже попращати тебе,“ подав їй руку, котру она стиснула. Єї рука була мокра і відіпрана, а она говорила тілько з байдужною ґречностию, тримаючи при тім безнастанно у водї білизну, як би на довшу розмову не надїялась, або не бажала собі єї.

„До побаченя!“ додав Фріц.

„Вже-ж ви певно приїдете на вакациї назад до дому. Студенти відай мають так само вакациї, як дїти у школї?“

„Певно... adieu, Марусю!“

Пішов. І в самім дїлї він був трохи злий на себе, що дав себе унести молодечому жарови, що наганяв на него мов би серцевий сум за минувшиною задля тої перерваної знайомости. Се була романтика і не повинна була взяти гору над новочасним критичним способом пониманя.

А потім се чувство навіть не знайшло відгомону у неї. Она була задоволена Нїльсом, тим бридким верблюдом, і своєю крамницею і своїм домом. І добре прецїнь, що все скінчило ся в той спосіб. Коли вже їй було легко про те забути, ну-ну, то не було що більше говорити про ті річи.

„Кожду годину утїхи, що осягнеш на тім сьвітї, мусиш окупити журбою та гризотою. Але журба не потребує так довго тревати, як возьмемо єї на розвагу. Се спостерігаємо прецїнь у всїх клясах суспільности. Коли один або другий зараженний хоробливою романтикою, то се не єсть нормою для других і не конче треба нам задля такої річи відказуватись від утїхи і уживаня житя. Залежить на тім, щоби знайти границї, але не уникати, або вирікати ся.“

За той час, коли молодий фільозоф клав на тім фундаментї систему, стояла Маруся на тім самім місци і дивила ся за ним, доки не зник на скрутї за домами. Через цїлий час она боролась ся хоробро, щоби бути спокійною в тій годинї розлуки, що пригадувала їй сю першу найприкрійшу. А тепер ринули сльози, хотяй она не знала про них, аж коли їй потекли по лици. Потім сїла на зеленїючий пень, що там лежав від довгих лїт, а біле лежало трохи у водї, трохи на березї. Як часто она сидїла тут в снах ясного щастя! Як она єго дуже любила, а яке тверде і тяжке було житє тепер!

(Дальше буде).

Телеґрами „Буковини“.

З дня 18-го вересня 1896 року.

Віденъ. Найвисший трибунал відкинув зажаленє буковиньского товариства банкового для торговлї і ремесла против фінансової дирекциї в Чернівцях в справі доходового податку від депозитових контокоррентних ґешефтів.

Будапешт. Вчера мала наради перша комісия міжнародного конґресу мирового в справі міжнародних судів мирових і про застановленє уоруженя. Друга комісия вела наради над постійною комісиєю для Африки і европейскої унїї митової, а третя комісия над реформою армій, міжнародною мовою і поєдинками. Над всїми сими справами будуть ся ще вести публичні наради.

Льондон. Райтера Office довідує ся, що в Анґлїї викликали здогади европейскої праси, мов би Анґлїя хотїла скинути султана з трону, загальне здивованє. Міжтим Анґлїя поступає згідно з иньшими державами; коли-б однак держави не найшли жадного средства, аби зробити вже раз конець різням в Туреччинї, то не оставало-б ся Анґлїї нїчого иньшого, як відтягнути ся від цїлої акциї, в надїї, що положенє полїпшить ся

НАДІСЛАНЕ.

ДР. ЗИНОВІЙ ЛЕВІЦКИЙ,

бувший оператор на ц. к. хірурґічній клїніцї проф. Майдля, ґінекольоґічній і положничій клїніцї проф. Павлика в Празї, відбувши студиї на клїніках у Відни, Дрезденї і Берлинї,

осїв яко лїкар 2—3

хірурґічних і жіночих недуг

в Коломиї в ринку ч. 55.

ВАЖНЕ

для кождого, головно для всїх П. Т. урядів, торговельників і ремісників, бібліотек, студентів і приватних людий є повідомлене, що істнуюче тут уже від богатьох лїт, на краєвій виставі в Чернівцях *1886* р. визначене почестним признанем

Переплетниче заведене Кароля Кобриньского

тепер через набуте найновійших машин, письм і иньших знарядів значно побільшило ся і тому свій льокаль перенесло на *улицю ратушеву ч. 12,* другий вхід також від *улицї лелїевої ч. 11.*

Заразом приступив довголїтний фаховець, пан Еміль Канюк яко спільник сего переплетничого заведеня і тепер оно зможе під новою фірмою

—о Кароль Кобриньский і Еміль Канюк о—

з вправленим персоналом всї фахові роботи, як: оправлене книжок, роботи ґалянтерийні, друк на стяжки до вінцїв, окрасу до гафтовань, ручних робіт і т. д. для П. Т. урядів, шкіл, бібліотек і приватних людий по найнизших цїнах як найлїпше і як найскорше доставляти.

Просимо о ласкаві замовленя

з поважанем

1—10 **Кобриньский і Канюк.**

Котвиця

Liniment. Capsici comp.

з аптики Ріхтера в Празї, загально признаний **знаменитий усмирюючий лїк на втиране:** по цїнї 40 кр., 70 кр. і 1 зр.; можна купити у всїх аптиках. Просимо жадати сей **загально улюблений лїк** просто під назвою

Ріхтера Liniment з котвицею

і принимати з осторожностию лише фляшки зі знаним знаком охоронним „Котвиця“ бо лише ті правдиві.

Аптика Ріхтера під золотим львом у Празї.

Лїтературне Товариство

„РУСКА БЕСЇДА“

в Чернівцях,

улиця Петровича число 2,

має на складї:

„Ілюстровану бібліотеку“

для молодїжи, міщан і селян, редаґовану Омеляном Поповичем

року 1886, 1887, 1888, 1890, 1891, 1892, 1894, по **1** зр. **20** кр. за рочник, а всї **7** разом за **7** зр.

З пересилкою почтовою **7** зр. **30** кр.

Приватна клїніка хірурґічна

(Приватна лїчниця операцийна)

Д-РА СТ. КВЯТКОВСКОГО

емерит. **оператора** ц. к. хірурґ. клїніки унїверситеской *Більрота-Ґуссенбавера* у Відни

находить ся

в **Чернівцях,** улиця Мецґера ч. 25.

В справі приниманя хорих і иньших інформаций треба удавати ся до управителя приватної клїніки **д-ра Квятковского** в Чернівцях, улиця ратушева (дім Вішоффера.) (44—100)

В КОЖДІЙ РУСКІЙ ХАТЇ і ШКОЛЇ

повинна находити ся

Народописна карта

українсько-руского народу,

зладжена д-ром Гр. Величком; видана товариством „Просьвіта“, а виконана в лїтоґрафічнім закладї Андрія Андрейчина у Львові.

Книгарска цїна карти, наклеєної вже на полотнї, виносить 3 зр. 50 кр., а для членів „Просьвіти“ і передплатників „Зорі“ 2 зр. 50 кр., з рекомендованою пересилкою 3 зр.

Купити можна в „Просьвітї“ у Львові, ринок ч. 10.

Наклад невеликий; купуйте чимскорше!

П. Т.

Отсим маю честь повідомити шановних відбирателїв, гостий і публику, що я перебрав істнуючий доси під фірмою

АНТІН ТАБАКАР і ҐАІНА

склад корінних товарів, вин і делїкатесів

(заснований 1812 р.),

а окрім того

АҐЕНТУРУ і СКЛАД РІЛЬНИЧИХ МАШИН

з днем 1-го липня с. р. і буду дальше вести під моєю власною фірмою

СТЕФАН ҐАІНА.

При сїй нагодї складаю сердечну подяку за довіре, оказане так часто попередній фірмі, і прошу уклінно, мати те саме довіре на дальше і для мене, при чім запевняю, що все старатиму ся задоволити шановних гостий **добірними товарами найлїпшого сорта, низькими цїнами і уважною услугою.**

Прошу о часті замовленя і пишусь

з поважанем

Стефан Ґаіна.

„Днїстер“

товариство взаїмних обезпечень

у Львові ул. Валова ч. 11.

перше і одиноке руске товариство асекурацийне, припоручене Всч. Духовеньству і всїм вірним через Впреосьв. Митр. і Преосьв. Еп. Ординарияти всїх трех галицких Епархій, обезпечає будинки, скот, господарскі знаряди, збіже в зернї і соломі, сїно в стогах і будинках против шкід огневих за можливо найнизшою оплатою.

Шкоди лїквідують ся і виплачує ся сейчас по пожарі, а договори заключені з першими Товариствами контрасекурацийними подають **„Днїстрови“** можність обезпечувати і виплачувати і **найвисші суми**

Полїси „Днїстра“ приймає банк краєвий у Львові при позичках іпотечних.

На житє можна обезпечати ся **через „Днїстер“** після **всїх можливих** комбінаций **в товаристві взаїмних обезпечень в Кракові,** котре дає як найкористнїйші услівя і видає полїси і квіти в рускім язицї.

Товариство взаїмного кредиту „Днїстер“, стоваришене зареєстроване з обмеженою порукою, принимає від своїх членів і третих лиць **вкладки** до опроцентованя **по 5** процент. Ґваранция цїлковита. Удїли по 50 корон. Позички удїляють ся тілько властителям реальностий, вільних від тягарів, за порукою двох членів. З позичок відтягає ся десята часть на удїл.

Зголошеня о удїлене **аґенциї** в місцевостях, де „Днїстер“ не є заступлений, приймають ся.

Хто хоче мати

добру і дешеву

МАШИНУ до ШИТЯ,

най удасть ся до мене, то певно не пожалує. Нові продаю дешевше як всюди, а употреблені, ще добре удержані почавши від 20 зр. і то за готові гроші і на виплат. Хто купить у мене нову чи стару машину, за реперацию не потребує журити ся, бо я роблю тую безплатно через цїлий рік.

Русини, удавайте ся до мене, бо я також Русин і обслужу Вас по братньому.

З поважанем

В. Данилевич,

машинїст у броварни Шайнера в Чернівцях, при ул. головній ч. 29.

Виданя „Буковини“.

Царівна. Повість Ольги Кобилянської, сторін 424, 8⁰, цїна 1 зр. 50 кр., з пересилкою 1 зр. 70 кр.

Перші Зорі, оповідане Теодота Галїпа, сторін 110, вісїмки, цїна 30 кр., з пересилкою 35 кр.

В день сьвятої волї. Оповідане О. Я. Кониського, сторін 42, 16-ки, цїна 10 кр., з пересилкою 12 кр.

Для передплатників „Буковини“ всї три книжцї коштують лише 1 зр. 70 кр. разом з пересилкою.

Рух поїздів зелїзничих

важний з днем 1-го мая 1896 після середно-европейского годинника.

Приходять	Поїзди: поспішні			особові			мішані	
до Чернівців								
З Відня, Кракова, Львова, Станїславова, Коломиї і Снятина	11^{28}	.	.	$6^{\underline{57}}$	$10^{\underline{28}}$	$5^{\underline{50}}$		
З Букарешту, Яс, Сучави, Глїбоки	3^{29}	.	.	9^{12}	$10^{\underline{00}}$	$5^{\underline{23}}$		
З Новоселицї, Садаґури .	.	.	.	.	.	.	11^{13}	$9^{\underline{50}}$

Відходять	Поїзди: поспішні			особові			мішані	
з Чернівців								
До Снятина, Коломиї, Станїславова, Львова, Кракова і Відня	3^{47}	.	.	9^{41}	$10^{\underline{29}}$	$5^{\underline{38}}$		
До Глїбоки, Сучави, Яс, Букарешту	12^{03}	.	.	$7^{\underline{17}}$	$10^{\underline{48}}$	6^{16}		
До Садаґури, Новоселицї .	.	.	.	.	.	.	4^{30}	6^{21}

Підчеркнені числа означують пору нічну від 6 год. вечером до 5 год. 59 мін. рано. — Середно-европейский час ріжнить ся від львівского о 36 мінут, а від черновецкого о 44 мінут; коли на зелїзници є 12 год., то на львівскім годиннику є 12 год. 36 мін., а на черновецкім 12 год. 44 мінут.

Видає товариство **„Руска Рада“** в Чернівцях. За редакцию відповідає **Осип Маковей.**

З друкарнї „Рускої Ради“ в Чернівцях під зарядом Осипа Бучканича.